

Svar till Magnus Fiskesjö

Eftersom Magnus Fiskesjö inte talar om vad mina ”faktafel och ytligheter” skulle bestå av, och inte heller förklarar på vad sätt min bild av museisituationen i Sverige skulle vara ”ordentligt missvisande”, kan jag nöja mig med ett kort svar.

Vi tycks vara överens om att Östasiatiska museet förfogar över utomordentligt intressanta och rika samlingar, från början uppbyggda av bland annat förre kungen, Gustav VI Adolf, i samarbete med två världsberömda Kina-forskare, Johan Gunnar Andersson och Bernhard Karlgren. Såvitt jag förstår finns det inte minsta grund för några insinuationer om att det skulle handla om ”illegalt utsmugglade fornsaker” eller att museets huvuduppgift tidigare skulle ha varit att ”tjäna som referensskollektion för privata samlare.” Den kritiska utvärdering, som Fiskesjö hänvisar till, påstår ingenting i den

vägen, och den ger inget stöd för Fiskesjös radikala omdefiniering av museets målsättning och utställningsverksamhet.

Museet är för närvarande stängt, och det återstår att se vad Fiskesjö kan ha ställt till med när det nästa år slår upp sina portar igen. Tills vidare kan jag bara konstatera, att vetenskapligt kompetenta medarbetare på museet har sagt upp sig i förtvivlan, och att Bernhard Karlgrens efterföljare, professor Göran Malmqvist, som är vårt lands främste nu levande expert på kinesisk kultur, offentligt uttryckt skarp och, såvitt jag kan bedöma, berättigad kritik mot Fiskesjös nya regim.

Lars Lönnroth (loennroth@lit.gu.se) är professor emeritus i litteraturvetenskap och kulturskribent i Svenska Dagbladet.

Teologiska saltomortaler, Bonde

ANNA SOPHIA BONDE är sedan några år prästvigd. Hon har i prästvigningen lovat trohet till den kyrka som i kyrkoordningen beskriver sig som en öppen folkkyrka. Bonde vill tydligen värna den episkopala strukturen – som hon definierar som att prästerna är direkt underställda biskopen. I en sådan hierarki skulle hon slippa ta självständiga, obehagliga beslut.

Denna episkopala folkkyrka har sedan länge och utifrån noggsamma teologiska överväganden, liksom alla stora folkkyrkor förutom den katolska, kommit fram till att man som kyrka är beredd att viga fränskilda till nytt äktenskap. Man gör det utifrån väl givna evangeliska skäl och med angivna argument för och emot. Den katolska kyrkan gör detsamma i praktiken, men först efter att, på ofta minst sagt sofistikerade sätt, fått det f.d äktenskapet förklarat ogiltigt.

Ifråga om att viga fränskilda skulle Bonde alltså enkelt kunna leva upp till sin eftersträlvade episkopala lydnad, men nej. Någoting får henne att inför denna fråga sätta ner bägge fötterna. Nu kommer vi nämligen till en av Bondes mer imponerande teologiska saltomortaler.

Istället för att luta sig mot den svenska kyrkans ”solida tradition” och episkopala struktur väljer hon nämligen att kritisera denna kyrka för att inte ”ta sin

övertygelse på allvar”. Hon gör det genom att ironisera över den kyrka som hon lovat trohet och dess försök att förstå evangeliet i vår tid.

Dessa försök, denna ”lyhördhet mot tidsandan”, ledde bland annat fram till beslutet 1958 om att prästviga kvinnor i Svenska Kyrkan. Det beslutet togs trots enorma protester av sådana som med emfas hävdade att detta var att vika sig för tidsandan, emot den solida kyrkliga traditionen, emot tydliga ord i Skriften.

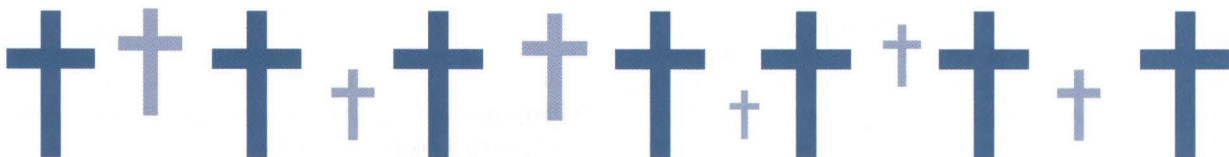
Kan ni nu följa Anna Sophia Bondes teologiska saltomortaler? Hon dömer i praktiken ut själva grunden för den teologi som har möjliggjort hennes egna prästvigning. Hon hämtar sitt dagliga bröd från de medlemmar i vår kyrka som hon föraktfullt beskriver som vilset ointresserade konsumenter av urvattnad light-kristendom.

Hon anklagar många av oss som dagligen och söndagligen kämpar med att förstå vad Gud vill oss i vår tid för att inte ta vår övertygelse på allvar.

Jag har för min del svårt att ta Anna Sophia Bonde på särskilt stort allvar.

Jonas Gräslund (gronso@hotmail.com) är präst i Svenska kyrkan.

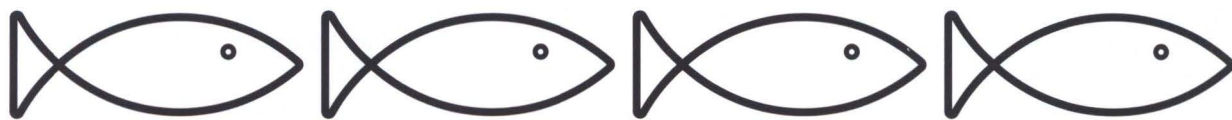
Välsignelsens lyfta hand

ANNA SOPHIA BONDE är välformulerad och snärtig i sin krönika "Gud ur kranen", Svensk Tidskrift 3–4/2003. Vanliga medlemmar i Svenska kyrkan målas upp som bortskämda ungar som kräver att få precis som de vill. Prästerna beskrivs som flata och låter sig nyttjas till vad som helst.

Den nedlåtande attityden mot vanliga kyrkotillhöriga sårar säkert många som vill känna sig hemma i kyrkan. Förutom en överlägsen ton har artikeln också sakliga brister, en "sociologisk" och en teologisk. Undersökningar som försöker förstå paradoxen med hög kyrkotillhörighet i det sekulariserade Norden visar, att bakom en valhänt motivering ofta döljer sig en hög uppskattning av kyrkan och en förväntan att kyrkan ska ha något att ge. Det är en större utmaning för präster och andra att göra något bra av de många om än sporadiska mötena med människor än att raljant underkänna folks intentioner när de söker kyrkans tjänster. Teologiskt sett framstår Bondes

krönika som ett utslag för en "lagisk" kristendomstolkning. Hon menar till exempel att frånskilda inte borde få gifta sig i kyrkan. Krav och moral betonas på ett sätt som är anmärkningsvärt för den som vill slå vakt om Svenska kyrkans identitet. Sveriges majoritetskyrka är som bekant evangelisk-luthersk, vilket innebär att evangeliet, befrielsens och upprättelsens ord, är kyrkans specifika budskap. Krav möter människan över allt. Det är inte moralistens höjda pekfinger, som är kyrkans signum, utan välsignelsens upplyfta hand, handen som vill lösa knutar och lätta bördor. Att formulera evangeliet tydligt i varje ny tid är en svår uppgift, något helt annat än en mesig låt-gå-mentalitet. Att få möta ett klart evangelium, utan att utsättas för en förnumstig lämplighetsprövning, är vad varje medlem i Svenska kyrkan har rätt att förvänta sig.

Bo Håkansson (pexh@landskrona.net) är teolog och kyrkoherde i Saxtorp.

Svar till Jonas Gräslund och Bo Håkansson

FÖR ATT ETT SAMTAL ska kunna äga rum krävs åtminstone ett visst mått av god vilja. Jag kan inte skönja någon sådan hos Jonas Gräslund och misstänker därför att han inte har något annat syfte med sin replik än att markera att jag i hans ögon är persona non grata. Därmed är väl samtalet avslutat, redan innan det börjat. Man får nästan lust att vända andra kinden till.

Bo Håkansson, å sin sida, hänvisar till undersökningar som berättar om skandinavers "höga uppskattning" av kyrkan och han har säkert rätt; han är ju teolog och borde veta sådant. Min krönika ville belysa de problem som folkkyrkomodellen dras med. Visst är det bra att kyrkan är uppskattad, men måste vi inte också fråga oss varför hon är uppskattad? Är det för att vi ger människor vad de vill ha eller för att vi har integritet nog att ge dem vad de behöver? Bör vi bejaka allt och förkasta inget? Är det verkligen så att evangeliet bara välsignar och aldrig dömer? Jag funderar mycket över dessa frågor och det i min text som Håkansson reducerar till nedlåtenhet och lagiskhet är uttryck för sorg över en oroad utveckling hos en kyrka som jag älskar. Det före-

faller mig som om Svenska kyrkan har ett nästan sjukligt behov av att vara omtyckt av så många som möjligt.

Håkansson läser, liksom för övrigt Gräslund, slarvigt; ingenstans skriver jag att frånskilda inte borde få gifta sig i kyrkan. Däremot är jag bekymrad över att det verkar bli allt svårare för präster att hålla sig med ett samvete, vare sig det nu gäller vigsel av frånskilda eller CD-musik på begravningar. Man kan alltid få höra att man "borde ställa upp" eller att man är en moralist som "höjer sitt pekfinger" och moralist är ju nästan det värsta man kan vara nuförtiden, ungefär lika förfärligt som att vara nationalist eller köttätare.

För övrigt tror jag att vi, om vi kommer till ett vägskäl, måste våga låta människor lämna kyrkan istället för att anpassa förkunnelsen till de kyrkotillhöriga som inte menar att kyrkans uppgift är att göra Jesus Kristus känd, trodd, lydd och älskad.

Anna Sophia Bonde (a_s_bonde@hotmail.com) är komminister i Västra Karaby, Lunds stift.